

Penge- og kapitalmarked

1. Kapitalformidling

De finansielle markeders opgave er at formidle kapital fra långivere til låntagere.

Nogle grupper - eller "sektorer" - i samfundet har i perioder overskud af købekraft. Det sker, når de pågældende sektors indkomst i perioden overstiger deres forbrug, dvs. når de har en opsparing. Almindeligvis ønskes denne overskudskøbekraft overført til en eller flere fremtidige perioder for at kunne finansiere et forbrug, der til den tid er større end indkomsten. Det er fx, hvad der sker, når grupper i samfundet sparer op til pension.

I perioden fra overskudskøbekraften indtjenes, til man ønsker at gøre brug af den, kan overskudskøbekraften stilles til disposition for andre fx for sektorer, der i samme periode har et underskud af købekraft. En midlertidig overførsel af købekraft forudsætter rent praktisk, at der bliver indgået en aftale mellem overskudsenheden og underskudsenheden bl.a. om udlånsperiodens længde og vilkårene for udlånet. Sådanne aftaler kaldes "finansielle fordringer".

2. Finansielle fordringer

Likviditetsgrad

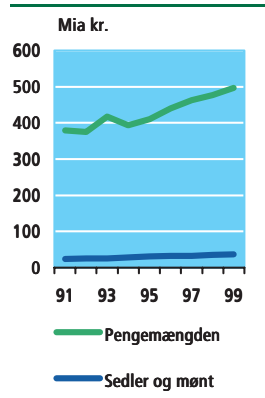
De finansielle fordringer kan klassificeres efter deres likviditetsgrad. Ved en fordrings likviditetsgrad forstås den lethed og sikkerhed mod tab, hvormed kreditor kan ombytte fordringen til varer og tjenester. De mest likvide fordringer er sedler og mønter. Sedler og mønter var frem til 1931 fordringer på Nationalbankens guldbeholdning, hvorefter guldindløseligheden blev afskaffet. Sedler og mønter vedblev dog at være fordringer på Nationalbanken underskrevne af Nationalbankens ledelse og bogført som passiv på balancen - nu blot uden dækning i Nationalbankens guldbeholdning.

Også finansielle fordringer, udstedt af andre grupper eller sektorer inden for økonomien er helt likvide; fx finansielle fordringer i form af indskud, som borgerne har i pengeinstitutterne. Disse fordringer anvendes stort set på linie med sedler og mønter, fx når der betales med check eller Dankort. De fleste øvrige indskud i pengeinstitutterne bliver også betragtet som så likvide, at de kan sidestilles med sedler og mønter. Eneste undtagelse er indskud på en række skattebegünstigede indlånsformer.

Pengemængden

Alt i alt er de betalingsmidler, borgerne benytter altså særligt likvide finansielle fordringer på Nationalbanken og de private pengeinstitutter. Summen af disse fordringer kaldes pengemængden. Pengemængden udgjorde 476,2 mia. kr. ved udgangen af 1998. Heraf udgjorde indskud i pengeinstitutterne 441,7 mia. kr. eller knap 93 pct.

Figur 1
Pengemængden
1991-1999

Penge- og kapitalmarked

Obligationer

Blandt de øvrige finansielle fordringer findes obligationer, der har særlig betydning på det danske kapitalmarked. Den nominelle værdi af de børsnoterede obligationer var 1.919 mia. kr. ved udgangen af 1998. Obligationer bliver i almindelighed betragtet som mindre likvide fordringer, fordi de kun vanskeligt lader sig omveksle til varer og tjenester. Det samme gælder i endnu højere grad pantebreve og andre, mere uformelle fordringer.

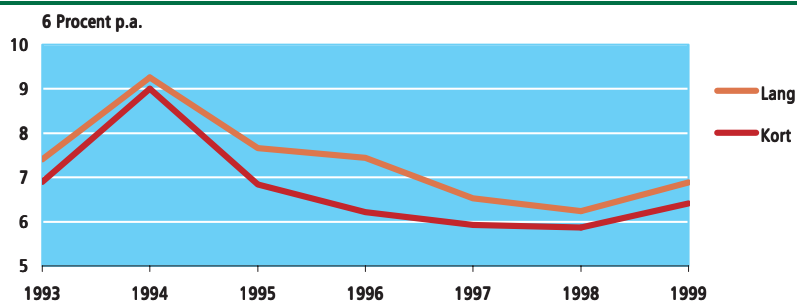
Renten

Til en finansiell fordring er der knyttet bestemmelser om, hvordan fordringen skal forrentes og tilbagebetales. Renten af en finansiell fordring skal for det første give långiver en vis kompensation for den udskudte forbrugsmulighed, lånet repræsenterer. For det andet skal renten søge at kompensere långiver for, at købekraften af hans udlån kan blive forringet i låneperioden på grund af prisstigninger. Og endelig skal renten også kompensere långiver for risikoen for, at låntager viser sig ude af stand til at tilbagebetale lånet i sin helhed.

Renten indeholder altså et kompensationslement, et inflationselement og en risikopræmie. Sammenholdes dette med definitionen på en fordrings likviditetsgrad, er det klart, at der må være en sammenhæng mellem forrentningen af fordringen og fordringens likviditetsgrad; Jo mere likvid fordring, des lettere og hurtigere kan kreditor skille sig af med den og i stedet skaffe sig varer og tjenester. Jo mindre er dermed den risiko, kreditor løber, både med hensyn til købekraftens stabilitet og med hensyn til debitors soliditet. Normalt vil man derfor se, at renten på en fordring varierer omvendt proportionalt med fordringens likviditetsgrad, således at renten på langfristede fordringer normalt er højere end på kortfristede fordringer.

Figur 2

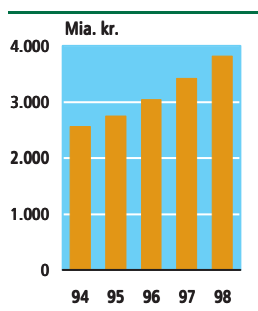
Gennemsnitlig effektiv rente af obligationer. Ultimo. 1993-1999

Anm.: Figuren viser den gennemsnitlige effektive rente af realkreditobligationer med en pålydende rente på 6 pct. og en løbetid på hhv. 10 år (korte obligationer) og 20 år eller derover (lange obligationer).

Penge- og kapitalmarked

Figur 3
De kreditformidlende institutioners balance

Formidling af kapital

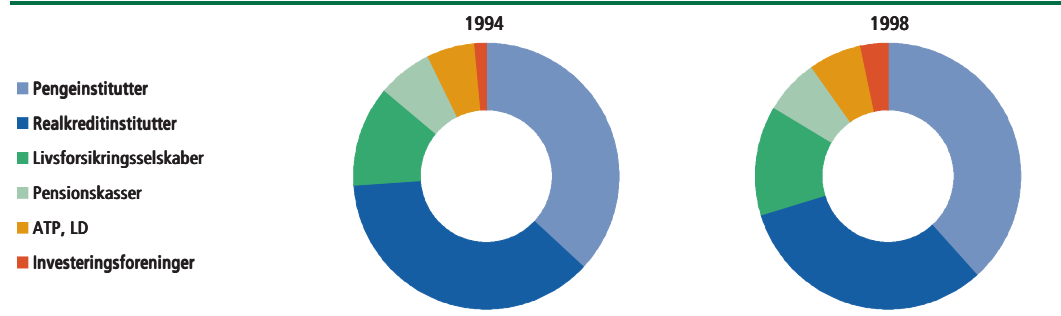
På kapitalmarkederne udbyder långiver deres overskudskøbekraft mod fordringer, der opstiller specifikke regler for lånets forrentning og afdrag, mens låntagere dækker deres købekraftunderskud på vilkår med hensyn til rente og tilbagebetaling, der passer i deres økonomiske sammenhæng. På grund af de mange muligheder der er for udformning af den finansielle fordring, ligger der en opgave i at formidle kontakt mellem långivere og låntagere, sådan at långivere og låntagere med matchende ønsker om fordringstype, rente og afdragsprofil, kan mødes. Det er den opgave, der løses af kapitalmarkedets institutioner. Netop på grund af de mange forskellige ønsker med hensyn til fordringens likviditet og forrentning, har virksomhederne på kapitalmarkedet specialiseret sig i at formidle bestemte fordringstyper.

I praksis sker kapitalformidlingen ofte ved, at långiver ikke er i direkte kontakt med låntager, men modtager en fordring på en formidlende virksomhed. Den formidlende virksomhed genudlåner så købekraften mod en fordring på den endelige låntager. Derved bliver regnskaberne for de finansielle formidlere en vigtig kilde til belysning af aktiviteten på penge- og kapitalmarkederne.

En statistisk belysning af kapitalformidlingen må - som det er fremgået ovenfor - opgøre de beløb, långivergrupper- eller sektorer stiller til rådighed for låntagersektorer. Den skal også belyse de vilkår, der gælder for hovedtyper af finansielle fordringer. Betragter man aktiverne hos de væsentligste af de institutioner, der formidler købekraftoverskud, fremgår udviklingen af figur 4.

Figur 4

Fordeling af udlån på type af kreditformidlende institution

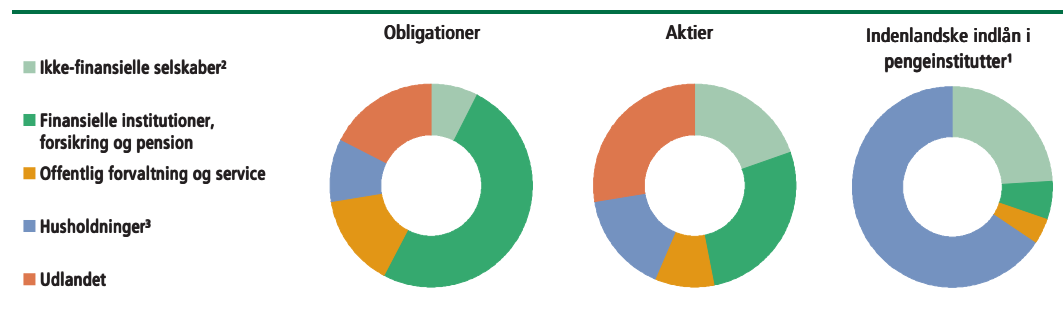
Ved sammenligning af beløbene skal man være opmærksom på, at de principper der ligger til grund for værdiansættelsen af aktiverne, kan være forskellige. Især principperne for værdiansættelse i livsforsikringselskaberne afviger fra dem, der bliver anvendt i fx pengeinstitutter og realkreditinstitutter. Dette forbehold ændrer dog ikke den kendsgerning, at kapitalformidlingen i Danmark domineres af pengeinstitutter og realkreditinstitutter. Det fremgår også, at pengeinstitutterne fra 1994 til 1998 har styrket deres position i forhold til de øvrige kapitalformidlende institutioner.

Penge- og kapitalmarked

En detaljeret og komplet beskrivelse af långiversektorer, låntagersektorer og fordringstyper findes endnu ikke, men for særligt vigtige fordringstyper belyses långivere og låntagere statistisk. Det gælder således for obligationer, ind- og udlån i pengeinstitutterne.

En del af kapitaloverførslen finder sted uden de kapitalformidlende institutioners direkte engagement. Det gælder således kapitaloverførsel fra den private sektor - dvs. virksomheder og husholdninger - til staten og det gælder den kapitaloverførsel, der er baseret på aktier. For så vidt angår kapitaloverførsler fra den private sektor til staten, sker den hovedsageligt gennem den private sektors køb af statsobligationer og andre finansielle fordringer udstedt af staten. Ved udgangen af 1998 havde den private sektor således en beholdning af statsobligationer, statsgældsbeviser og skatkammerbeviser på i alt 305 mia. kr., opgjort til nominel værdi.

Figur 5 Ejerfordeling af obligationer og aktier; sektorfordeling af indlån i pengeinstitutterne. Ultimo 1998

- 1) Ekskl. indlån fra andre pengeinstitutter
- 2) Inkl. "uoplyst"
- 3) Inkl. ikke-udbyttegivende institutioner

Kapitalformidling med aktier og anparter som finansiell fordring sker dels gennem udstedelse og salg af børsnoterede aktier og anparter og dels gennem udstedelse af unoterede - og sjældent omsatte - aktier eller anparter. For de børsnoterede aktiers og anparters vedkommende foreligger der en statistisk belysning af ejerfordelingen.

Kapitalformidling uden de kapitalformidlende institutioners direkte engagement sker også i en række tilfælde, hvor långivningen er baseret direkte på långivers egenkapital eller på kapital, som långiver selv har lånt i et kapitalformidlende institut. Det gælder således den finansiering, der finder sted i form af finansiell leasing, og det gælder en række former for forbrugerkreditter. Omfanget af denne kreditformidling er dog i forhold til kreditformidlingen gennem de kreditformidlende virksomheder beskedent. Værdien af kontrakter om finansiell leasing udgjorde således 39,3 mia. kr. ved udgangen af 1998, mens udlån fra forbrugerkreditselskaber udgjorde 11,3 mia. kr. ved udgangen af 1999.

Tabel 416

Valutareserveren 1990-1999

Ultimo	1990	1998	1999
	mio. kr.		
Nationalbankens guldbeholdning	3 720	3 934	4 567
Nationalbankens fordringer på udlandet	52 707	89 416	154 715
Fordringer på Den Europæiske Centralbank	5 200
Fordringer på Den Internationale Valutafond (SDR)	1 246	9 330	8 441
Reservestilling i IMF	1 807
I alt, brutto	64 680	102 680	167 723
Nationalbankens forpligtelser over for udlandet	1 361	1 253	2 425
I alt, netto	63 319	101 427	165 298

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Tabel 417

Danske pengeinstitutter 1990-1999¹

	1990	1998 ²	1999
Antal pengeinstitutter	151	92	95
Antal ansatte	54 930	42 483	43 081
	mio. kr.		
Ultimo:			
Balance	1 125 265	1 285 257	1 447 096
Indlån	529 460	667 866	692 976
Udlån	497 843	575 913	605 299

¹ Forretningsbanker, sparekasser og andelskasser. ² Med en arbejdende kapital på over 250 mio. kr. (mod tidligere 100 mio. kr.).

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 418

Pengemængden 1997-1999

	1997	1998	1999
	mio. kr.		
Pengemængden	462 657	476 233	496 271
Sedler og mønt uden for pengeinstitutsektoren	33 246	34 490	36 857
Indlån i banker og sparekasser	429 411	441 743	459 414
- Anfordring	295 101	316 544	334 946
- Opsigelse	30 870	30 457	28 802
- Tidsindsud	103 440	94 742	95 666

Tabel 419

Nationalbankens resultatopgørelse og balance 1998-1999

	1998	1999
	mio. kr.	
Resultatopgørelse		
Renteindtægter mv. i alt	9 304	9 088
Rente af tilgodehavender i udlandet	5 102	5 519
Rente og provision af udlån mv.	1 682	1 025
Rente og udbytte af obligationer og aktier mv.	2 520	2 544
Diverse indtægter	-	-
Renteudgifter mv. i alt	4 456	4 073
Rente af forpligtelser over for udlandet	97	65
Rente af indlån mv.	4 359	4 008
Omkostninger i alt	482	545
Administrationsomkostninger	263	298
Omk. ved seddelvæsenet og Den kgl. Mønt	219	247
Kursregulering mv. i alt	994	-3 082
Værdiregulering af guldbeholdningen	-297	636
Kursregulering af valutamellemværender	844	-2 684
Kursregulering af obligationer og aktier mv.	447	-1 034
Andre ordinære indtægter	68	84
Henlæggelser mv.	2 325	-1 715
Årets resultat	3 104	3 188
Balance		
Aktiver i alt	185 277	292 565
Guldbeholdningen ¹	3 934	4 567
Fordringer på Den Internationale Valutafond (SDR)	2 208	2 536
Fordringer på Det Europæiske Monetære Institut	-	-
Fordringer på udlandet	89 416	154 715
Kvotepålysninger i Den internationale Valutafond	9 605	16 667
Udlån mv.	40 225	72 946
Obligationer og aktier mv.	37 487	37 697
Forskellige debitorer	2 402	3 437
Passiver i alt	185 277	292 565
Seddelomløb	37 199	42 430
Møntomløb	3 816	3 952
Forpligtelser over for udlandet	1 253	2 425
Den internationale Valutafond	2 483	10 762
Tildelte særlige trækingsrettigheder i Den internationale Valutafond (SDR)	1 606	1 815
Indlån mv.	21 231	46 404
Indskudsbeviser	34 752	99 896
Staten - løbende konto	37 131	39 678
Forskellige kreditorer	2 333	3 445
Grundfond	50	50
Reservefond	250	250
Sikringsfonde	43 174	41 458

¹ Beholdningen er optaget til en værdi for 1998: på grundlag af 1 kg fint guld = 59.022 kr., samt for 1999: 1 kg fint guld = 68.568 kr.

Kilde: Nationalbanken.

Tabel 420

Pengeinstitutternes resultatopgørelse og balance 1997-1998

Ultimo	1997	1998
Antal¹	90	90
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
+ Renteindtægter	66 938	75 625
- Renteudgifter	39 566	47 453
Renteindtægter, netto	27 372	28 172
+ Udbytte af aktier mv. og andre kapitalandele	603	684
+ Gebyrer og provisionsindtægter	9 184	10 899
- Afgivne gebyrer og provisionsindtægter	1 168	1 424
Rente- og gebyrindtægter, netto	35 991	38 330
+ Kursstigning på værdipapirer og valuta	1 999	999
+ Andre ordinære indtægter	852	2 177
Resultat af finansielle poster	38 842	41 506
- Udgifter til personale og administration	20 422	24 441
- Afskrivninger på materielle og immaterielle aktiver	1 527	1 855
- Andre driftsudgifter	3 854	84
- Afskrivninger og hensættelser på debitorer (netto)	2 554	2 743
+ Kursstigning på kapitalinteresser	2 809	3 595
Resultat af ordinær drift	13 293	13 978
+ Ekstraordinære indtægter (netto)	-620	-
Resultat før skat	12 673	13 978
- Skat	1 177	2 130
Årets resultat	11 497	11 848
Balance		
Aktiver i alt	1 285 257	1 447 096
Tilgodehavender hos kreditinstitutter mv.	298 650	318 054
Udlån	575 913	605 299
Obligationer mv.	289 808	323 011
Aktier mv.	33 118	33 152
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virks.	29 198	33 368
Immaterielle aktiver	152	102
Materielle aktiver	14 260	13 887
Andre aktiver	44 157	120 223
Passiver i alt	1 285 257	1 447 096
Gæld til kreditinstitutter mv.	373 514	411 609
Indlån	667 866	692 976
Udstedte obligationer mv.	51 717	54 422
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	77 236	167 863
Hensættelser til omkostninger	2 336	1 879
Efterstillede kapitalinds kud	28 770	28 090
Egenkapital	83 818	90 257

Anm. Ekskl. grønlandske banker, se grønlandsafsnittet.

¹ Med en arbejdende kapital på over 250 mio. kr.

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 421

Pengeinstitutternes indenlandske indlån og udlån 1999

	Indlån	Udlån ¹
	— mio. kr. —	
I alt	594 799	394 968
Lønmodtagere, pensionister, mv.	322 754	147 641
Erhvervs kunder	272 045	247 327
Landbrug, fiskeri og råstofudvinding	19 658	23 154
Landbrug, gartneri og skovbrug	17 030	21 390
Fiskeri mv.	776	1 045
Råstofudvinding	1 852	719
Industri	28 988	35 048
Nærings- og nydelsesmiddelindustri	6 494	11 720
Tekstil-, beklædnings- og læderindustri	950	1 545
Træ-, papir- og grafisk industri	3 968	4 011
Mineralolie-, kemisk- og plastindustri mv.	4 455	4 413
Sten-, ler- og glasindustri mv.	1 304	783
Jern- og metalindustri	10 462	10 413
Møbelindustri og anden industri	1 355	2 163
Energi- og vandforsyning	10 446	1 716
Bygge- og anlægsvirksomhed	10 841	8 560
Handel, hotel- og restaurationsvirksomhed mv.	36 535	43 267
Handel med biler, autoreparation, servicestationer	3 786	6 886
Engros- og agenturhandel undtagen med biler	21 021	23 677
Detailhandel, reparationsvirksomhed undtagen biler	9 301	9 894
Hotel- og restaurationsvirksomhed mv.	2 427	2 810
Transportvirksomhed, post og telekommunikation	13 443	13 949
Transportvirksomhed	11 492	9 188
Post og telekommunikation	1 951	4 761
Finansieringsvirksomhed mv., forretningservice	94 378	89 850
Finansierings- og forsikringsvirksomhed ²	33 306	48 916
Udlejning og ejendomsformidling	23 086	23 304
Forretningservice mv.	37 986	17 630
Offentlige og personlige tjenesteydelser	43 099	23 451
Offentlig administration mv.	18 541	14 508
Undervisning	3 727	1 160
Sundhedsvæsen mv.	3 750	2 470
Sociale institutioner mv.	2 903	629
Renovation, foreninger og forlystelser mv.	14 178	4 684
Uoplyst erhverv	14 657	8 332

Anm. Ekskl. banker og sparekasser på Grønland og Færøerne.

¹ Skyld ultimo. ² Omfatter ikke mellemværender med Nationalbanken, andre pengeinstitutter eller andre kreditinstitutter. Mellemværender med disse institutioner fremgår af pengeinstitutternes balance.

Tabel 422

Pengeinstitutternes særlige indlånsformer 1997-1998

Ultimo	1997	1998
	mio. kr.	
I alt særlige indlånsformer	138 724	143 219
Indekskonti	16 782	16 462
Kapitalpensionskonti	78 791	82 984
Børneopsparingskonti	8 475	8 915
Selvponseringskonti	8 094	7 760
Investeringsfondskonti	2 862	2 426
Etableringskonti	1 397	1 293
Boligopsparingskontrakter	2 034	1 798
Ratepensionskonti	9 241	10 295
Uddannelsesopsparring	1 453	1 329
Gevinstopsparringkonti	9 580	9 937
Konjunkturudligningskonti	15	20

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 423

Omsætning på Dankort 1985-1999

	1985	1990	1999
Dankort			
Kort, antal	609	1 731	2 794
Transaktioner, antal			
Elektronisk	106	65 783	361 605
Notaer	1 060	15 803	9 450
Omsætning			
Elektronisk	58	30 844	123 383
Notaer	636	8 010	5 318

Anm. Transaktioner i de såkaldte KONTANTEN-automater er ikke medregnet.

Kilde: PBS (Pengeinstitutternes Betalingsservice).

Tabel 424

Realkreditinstitutterne 1997-1998

	Realkreditinstitutterne ¹	
	1997	1998
Antal institutter	10	10
	— mio. kr. —	
Resultatopgørelse		
+ Renteindtægter	77 479	80 168
– Renteudgifter	69 102	70 858
Renteindtægter, netto	8 377	9 310
+ Gebyrer og provisioner mv.	446	440
Rente- og gebyrindtægter, netto	8 823	9 750
– Udgifter til personale, administration og andre driftsudgifter	2 997	3 540
– Afskrivninger og hensættelser	-104	-50
+ Kursstigning	2 061	335
+ Andre ordinære indtægter	111	120
Ordinært driftsresultat	8 102	6 714
+ Ekstraordinære indtægter (netto)	-93	-59
– Skat	2 446	1 949
Årets resultat	5 563	4 706
Balance		
Aktiver i alt	1 112 561	1 220 965
Tilgodehavende hos kreditinstitutter mv.	62 780	73 506
Udlån	959 309	1 033 200
Obligationer og aktier, mv.	78 544	101 063
Kapitalandele i associerede og tilknyttede virksomheder	3 247	4 281
Immaterielle aktiver	8	11
Materielle aktiver	1 906	1 858
Andre aktiver	6 767	7 047
Passiver i alt	1 112 561	1 220 965
Gæld til kreditinstitutter	2 581	22 438
Udstedte obligationer mv.	1 017 130	1 098 258
Andre passiver, periodeafgrænsningsposter	718	25 376
Hensættelser til omkostninger	2 498	1 973
Efterstillede kapitalindskud	4 672	5 671
Garantikapital	25 325	3 227
Egenkapital	59 637	64 021

¹ Til de tabeller anførte fordringer kommer Den Danske Banks Hypotekafdeling, der den 31.12.1998 havde 49 mio. kr. i obligationslån.

Kilde: Finanstilsynet

Tabel 425

Realkreditinstitutternes nyudlån 1997-1999

	1997	1998	1999*
	mio. kr.		
Udlån inkl. indeksslån i alt	53 868	66 927	58 742
Ejerboliger og fritidshuse	42 915	48 785	40 982
Støttet byggeri til beboelse	820	2 088	217
Private udlejningsejendomme	4 575	5 536	4 642
Landbrug mv.	3 913	6 666	6 690
Industri og håndværk mv.	495	-136	1 017
Kontor og forretning	347	2 537	3 777
Ejendomme til sociale, kulturelle og undervisningsmæssige formål	849	1 504	1 427
Ubebyggede grunde	-46	-53	-10

Anm. Realkreditinstitutternes udlån er opgjort til kontantværdier. Nyudlån er et nettobegreb, lig bruttonyudlån fratrukket førtidige indfrielse og ordinære afdrag.

Tabel 426

Andre obligationsudstedende institutter 1998-1999

	1998	1999
	mio. kr.	
Udbetalte lån	32 564	36 419
Balance		
Aktiver i alt	183 315	195 612
Udlån	132 925	146 565
Kasse- og bankbeholdning	15 066	14 086
Obligationer ¹	25 413	24 577
Øvrige aktiver	9 911	10 384
Passiver i alt	183 315	195 612
Cirkulerende obligationer	116 570	123 425
Optagne lån ²	25 161	28 747
Gæld til banker og sparekasser	8 332	11 424
Øvrige passiver	10 096	9 597
Egenkapital	23 156	22 419

Anm. Omfatter Danmarks Skibskreditfond, Fiskeribanken, Finansieringsinstituttet for Industri og Håndværk, Hypotekbanken og KommuneKredit.

¹ Inkl. skattekammerbeviser. ² Heraf gæld i fremmed valuta: 1.875 mio. kr. i 1998 og 1.668 mio. kr. i 1999.

Kilde: De enkelte institutter.

Tabel 427

Større finansieringsselskaber, udlån mv. 1998-1999

		Aktiviteter i alt	Status ultimo
		mio. kr.	
Udlån	1999	8 607	17 117
	1998	7 709	14 557
Factoring	1999	22 949	2 367
	1998	20 703	2 443
Confirming	1999	59	25
	1998	25	16

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber.

Tabel 428 Større finansieringsselskaber, leasing 1998-1999

		Aktiviteter							I alt	Status ultimo
		Industri-udstyr	Edb- og kontor-udstyr	Lastvogne og varevogne	Personvogne	Skibe, fly, jernbane-materiel	Bygninger	Andet		
		mio. kr.								
Leasing	1999	1 892	4 405	2 625	2 318	805	1 185	1 139	14 369	46 920
	1998	1 674	3 115	2 611	1 218	1 950	352	852	11 772	39 277

Kilde: De enkelte finansieringsselskaber.

Tabel 429 Sektorfordeling af den cirkulerende obligationsmasse 1999

Pålydende værdi ultimo året	Statsobligationer mv.	Realkreditobligationer mv. ¹	Andre obligationer ²	I alt
	mio. kr.			
I alt	618 862	1 145 925	182 393	1 947 180
Ikke-finansielle selskabssektor	28 547	63 059	9 638	101 244
Finansielle institutioner	130 074	305 043	70 687	505 804
Monetære institutioner	89 840	237 762	51 550	379 152
Andre finansielle institutioner	40 234	67 281	19 137	126 652
Forsikringselskaber og pensionskasser	61 364	387 069	30 509	478 942
Offentlig administration og service	138 618	136 508	10 332	285 458
Statslige sektor	131 186	122 891	9 704	263 781
Samlede kommunale sektor	7 432	13 617	628	21 677
Sociale kasser og fonde ³
Non-profit institutioner, rettet mod husholdninger	8 414	21 062	991	30 467
Husholdningssektor	16 355	98 236	39 308	153 899
Uoplyst	7 708	28 014	2 742	38 464
Udlandet	227 782	106 934	18 186	352 902

¹ Realkreditobligationer samt obligationer, udstedt af andre obligationsudstedende institutioner. ² Kommuneobligationer, Skibskreditfondsoptioner, erhvervsobligationer, udenlandske obligationer og CMO-obligationer. ³ Obligationer beholdningerne i denne sektor er overført til; Statslige sektor.

Kilde: Værdipapircentralen.

Tabel 430 Aktieprisindeks 1990-1999

	1990	1998	1999
	— primo jan. 1983=100 —		
Årgennemsnit			
I alt	358	684	665
Pengeinstitutioner	251	482	428
Forsikring	852	890	790
Handel og service	435	1 108	1 176
Rederier	665	1 582	1 785
Industri	261	549	488
Investeringselskaber	511	263	251

Tabel 431

Effektiv rente af obligationer 1997-1999

		1997 ¹	1998 ¹	1999
		pct. p.a.		
Effektiv nominal kreditorrente				
Statsobligationer:				
5-årige:	Ultimo året	5,30	4,06	5,13
	Årsgns.	5,22	4,73	4,43
10-årige:	Ultimo året	5,74	4,37	5,50
	Årsgns.	6,26	5,03	4,94
Realkreditobligationer:				
20-årige:	Ultimo året	6,81	6,19	6,56
	Årsgns.	7,20	6,27	6,38
30-årige:	Ultimo året	7,31	7,11	7,30
	Årsgns.	7,65	7,13	7,22

¹ Reviderede tal.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Tabel 432

Pensionskasser 1996-1998

	Pensionskasser under lov om forsikringsvirksomhed			Pensionskasser under lov om tilsyn med firmapensionskasser		
	1996	1997	1998	1996	1997	1998
Antal kasser	31	31	31	65	63	60
Antal medlemmer	544 721	563 182	586 722	25 572	25 395	24 031
Erhvervsaktive medlemmer	495 906	511 043	531 604	14 077	14 092	13 088
Pensionerede medlemmer	33 202	35 861	38 207	7 865	7 973	7 731
Pensionerede ægtefæller	8 043	8 554	9 044	3 324	3 023	2 774
Børn, der oppebærer børnepens.	7 570	7 724	7 867	306	307	438
	mio. kr.					
Løbende årlig pension i alt	2 829	3 131	3 452	1 385	1 427	1 438
Pension til medlemmer	2 143	2 389	2 665	1 098	1 150	1 160
Pension til ægtefæller	515	570	613	282	271	271
Pension til børn	169	172	174	6	6	7
Diverse indtægter						
Medlemsbidrag	6 951	7 553	8 464	404	488	357
Heraf ekstraordinære bidrag	87	154	79
Renteindtægter og udbytte	8 638	8 851	9 406	2 339	2 298	2 245
Diverse udgifter¹						
Pensioner	3 388	3 716	4 155	1 365	1 420	1 408
Udtrædelsesgodtgørelser	563	517	546	134	613	154
Aktiver i alt	161 134	181 774	213 599	34 855	37 510	38 175
Statsobligationer ¹	8 235	13 354	15 414	3 148	4 141	4 834
Kommuneobligationer ¹	5 152	2 950	3 937	202	87	47
Realkreditobligationer mv. ¹	79 840	84 756	92 432	21 377	20 438	20 088
Likvide beholdninger	1 047	2 228	1 592	110	1 046	202
Lån i fast ejendom	1 219	954	748	34	24	16
Lån mod anden sikkerhed	342	243	184	17	13	10
Andre aktiver	65 299	77 289	99 292	9 967	11 761	12 978
Præmiereserver	142 223	157 009	169 984	29 516	30 303	30 051

Anm. Visse pensionskassers regnskabsår er ikke sammenfaldende med kalenderåret.

¹ Bogført værdi.

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 433

Danmarks Nationalbanks diskonto 1991-2000

Diskonto		Diskonto		Diskonto	
1991		16. november	6¼%	19. april	3¼%
2. januar	9½%	29. november	6½%		
22. maj	9%	22. december	6¼%	1997	
16. august	9½%			10. oktober	3½%
21. oktober	9%	1994			
20. december	9½%	6. januar	6%	1998	
1993		19. januar	5¾%	6. maj	4%
4. februar	11½%	18. februar	5½%	29. maj	3¾%
22. februar	10½%	15. april	5¼%	21. september	4¼%
19. marts	10%	13. maj	5%	5. november	4%
29. marts	9½%	1995		4. december	3½%
23. april	9¼%	8. marts	6%	1999	
19. maj	8¼%	6. juli	5¾%	4. februar	3¼%
8. juni	7¾%	3. august	5½%	9. april	2¾%
2. juli	7¼%	25. august	5%	5. november	3%
19. juli	9¼%	9. november	4¾%	2000	
16. september	8¾%	15. december	4¼%	4. februar	3¼%
27. september	8¼%	1996		17. marts	3½%
12. oktober	7¾%	25. januar	4%	28. april	3¾%
22. oktober	7¼%	7. marts	3¾%	9. juni	4¼%
4. november	7%				

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Tabel 434

Valutakurser i København 1997-1999

	Møntenhed	1997	1998	1999
		kr.		
Belgien	Belgiske frc.	18,46	18,46	18,43
Canada	Canadiske \$	477,44	452,27	470,26
England	£	1 082,32	1 109,36	1 129,49
Finland	Finske mark	127,27	125,36	125,06
Frankrig	Franske frc.	113,17	113,60	113,36
Grækenland	Drakmer	2,420	2,270	2,283
Holland	Gylden	338,51	337,86	337,41
Irland	Irske £	1 001,55	953,82	944,13
Island	Islandske kr.	9,31	9,41	9,64
Italien	Lire	0,3879	0,3858	0,3840
Japan	Yen	5,4761	5,1339	6,1755
Norge	Norske kr.	93,36	88,70	89,47
Portugal	Escudos	3,769	3,718	3,709
Schweiz	Schweiz. frc.	455,35	462,37	464,63
Spanien	Pesetas	4,511	4,486	4,469
Sverige	Svenske kr.	86,54	84,23	84,46
Tyskland	D-mark	380,96	380,84	380,18
USA	\$	660,86	669,70	698,34
Østrig	Schilling	54,135	54,129	54,037
EU's centrale valutaenhed ¹	ECU/Euro	746,26	751,37	743,56
Effektiv kronekurs 1980=100		100,0	101,3	99,6

Anm. Kursen er et årgennemsnit.

¹ Fra 1. januar 1999 euro.

Kilde: Danmarks Nationalbank.

Tabel 435

Livsforsikringselskaber 1997-1998

	1997	1998
Antal selskaber	55	59
	----- mio. kr. -----	
Resultatopgørelse		
A: Forsikringsvirksomheden		
Præmieindtægter f.e.r. ¹	34 523	40 942
+ Overført investeringsafkast	42 388	25 718
Indtægt af forsikringsvirksomheden	76 911	66 660
Forsikringsydelse f.e.r.	20 964	22 937
+ Forøgelse af livsforsikringshensættelser	32 130	45 657
+ Administrationsudgifter	2 480	2 856
+ Ændring i bonusudjævningshensættelser	20 281	-4 784
+ Resultat af syge- og ulykkesforsikring	67	30
Resultat af forsikringsvirksomheden	1 123	24
B: Investeringsvirksomheden		
Samlet investeringsresultat	53 644	34 447
- Realrenteafgift	6 023	5 620
+ Overført investeringsafkast til livs- og pensionsordninger	42 388	25 718
+ Overført investeringsafkast til syge- og ulykkesforsikring	222	184
+ Investeringsresultat	5 011	2 925
C: Samlet virksomhed		
Resultat af primær drift	6 134	2 949
+ Øvrige ordinære indtægter, netto	-3	-30
+ Ekstraordinære indtægter, netto	8	59
+ Skatter	265	732
+ Årets nettoresultat	5 874	2 247
D: Forøgelse af egenkapital		
+ Årets nettoresultat	5 874	2 247
+ Balanceposter	-	-
+ Kapitaltilførsler	-603	-1 441
+ Udbytte mv.	1 349	75
+ Egenkapitalforøgelse, i alt	3 922	731
+ heraf henlagt til sikkerhedsfond	-20	-28
Balance		
Aktiver i alt	462 457	511 243
A: Investeringsaktiver		
+ Grunde og bygninger	5 618	6 027
+ Obligationer	275 257	290 377
+ Kapitalandele	156 665	179 033
+ Udlån	4 133	3 739
+ Øvrige	7 134	17 871
B: Øvrige aktiver	13 650	14 196
Passiver i alt	462 457	511 243
+ Egenkapital	44 378	50 198
+ Hensættelser	407 050	449 117
+ Øvrige passiver	11 029	11 928

¹ F.e.r. = For egen regning.

Kilde: Finanstilsynet.

Tabel 436

Skadesforsikringselskaber 1997-1998

	1997	1998
Antal selskaber	151	150
	mio. kr.	
Resultatopgørelse		
A: Forsikringsvirksomheden		
+ Præmieindtægter f.e.r. ¹	29 565	30 882
+ Forsikringsteknisk rente f.e.r.	1 728	1 711
Indtægt af forsikringsvirksomheden	31 293	32 593
- Erstatningsudgifter f.e.r.	25 538	23 259
- Forøgelse af hensættelser	2 989	-
- Administrationsudgifter	8 178	9 035
- Andre forsikringsmæssige poster	-5 189	210
Resultat af forsikringsvirksomheden	-223	89
B: Investeringsvirksomheden		
+ Resultat af investeringsvirksomheden	6 181	5 282
C: Samlet virksomhed		
Resultat af primær drift	5 959	5 371
+ Øvrige ordinære indtægter, netto	24	-
+ Ekstraordinære indtægter, netto	16	-2
- Skatter	437	785
Årets nettoresultat	5 562	4 584
D: Forøgelse af egenkapitalen		
Årets nettoresultat	5 562	4 584
+ Kapitaltilførsler	734	32
+ Balanceposter	-145	-88
Tilgang i alt	6 151	4 528
- Udbytte mv.	926	1 804
Egenkapitalforøgelse, i alt	5 225	2 724
Heraf henlagt til sikkerhedsfond	-347	-147
Balance		
Aktiver i alt	104 052	112 064
A: Investeringsaktiver		
Grunde og bygninger	3 121	3 263
Obligationer	50 452	51 449
Kapitalandele	31 077	38 337
Udlån	789	2 335
Øvrige	3 854	3 256
B: Øvrige aktiver	14 759	13 424
Passiver i alt	104 052	112 064
Egenkapital	49 266	52 233
Hensættelser	46 740	59 311
Øvrige passiver	8 046	520

¹ F.e.r. = For egen regning.

Kilde: Finanstilsynet

Tabel 437

Skadesforsikring efter branche 1998

	Antal	Præmier	Erstatninger
	mio. kr.		
I alt	152	34 113	26 315
Erhvervsforsikring i alt	113	9 416	6 744
Arbejdsskadeforsikring	19	1 981	1 611
Bygningsforsikring	39	2 841	1 831
Løseforsikring mv.	70	2 147	1 719
Erhvervsansvarsforsikring	35	970	794
Sø- og transportforsikring	31	820	495
Luftfartsforsikring	10	61	17
Anden erhvervsforsikring	27	596	277
Privatforsikring i alt	62	5 973	3 571
Familieforsikring	49	2 332	1 470
Grundejerforsikring	46	2 733	1 589
Fritidshusforsikring	43	359	193
Anden privatforsikring	48	549	319
Personulykkesforsikring i alt	63	4 095	3 297
Enkelt ulykkes- og sygeforsikring	52	4 032	3 152
Erhvervsudygtighedsforsikring	20	63	145
Motorkøretøjsforsikring i alt	41	8 370	7 045
Ansvar	40	2 785	3 099
Kasko	39	5 585	3 946
Kredit- og kautionforsikring	9	300	-46
Retshjælpsforsikring	1	2	1
Direkte forretning i alt	147	28 156	20 612
Heraf i udlandet	...	770	568
Indirekte forretning i alt	25	5 957	5 703
Heraf i udlandet	...	5 114	4 962

Anm. Præmier og erstatninger er angivet med reserveregulerede bruttobeløb. Indirekte forretning er den modtagne genforsikring, som det enkelte forsikringselskab har overtaget fra andre forsikringselskaber.

Kilde: Finanstilsynet.